

Privatlivskommissionen – sikring af retten til privatliv i Danmark

Anbefalet fokus:

Offentlig dataindsamling og risiko for masseovervågning:

- Kortlægning af omfanget af offentlig indsamling, herunder uden konkret mistanke, og brug af persondata i Danmark og efterfølgende anvendelse af persondata til andre formål, end de er indsamlet til, herunder datasamkøring med henblik på profilering, risikovurdering og udvikling af nye IT-systemer mv.
- Kortlægning af udviklingen i lovgivning, der giver adgang til omfattende dataindsamling og datasamkøring, herunder om retsgrundlaget er tilstrækkelig afgrænset og præcist, dvs. uden brede og uklare bemyndigelser.
- Kortlægning af om eksisterende tilsyn har de rette kompetencer og midler, samt om fokus er det rette for tilsynet.

Kameraovervågning i det offentlige rum

- Kortlægning af omfang og forskellige typer af kameraovervågning i Danmark, om overvågningen er aktuel og effektiv og ikke alene har en hypotetisk karakter og om retsgrundlaget er tilstrækkeligt afgrænset og præcist.

Tillid, funktionsglidning og fremtidige værn, herunder:

- Analyse af risiko for funktionsglidning – fra snævre formål til bred anvendelse, formålsforskydning og den samlede overvågningseffekt på tværs af systemer.
- Analyse af borgernes oplevelse af overvågningstryk, samt konsekvenser for adfærd og tillid til myndigheder.
- Skabe bedre mulighed for at vurdere det samlede overvågningstryk, når der vedtages ny hjemmel til øget dataindsamling og overvågning.
- Udvikle principper for fremtidig regulering, herunder klar sondring mellem dataindsamling og masseovervågning i lovgivningen, indbyggede værn mod bred og varig registrering, dataminimering, samt håndtering i særligt kritiske situationer.
- Udvikle krav til transparens og evaluering ved inddragelse af ny teknologi.

Anbefaling til kompetencer i privatlivskommissionen:

Som **medlemmer** anbefales eksperter med viden indenfor grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, retssikkerhed, forvaltningsret, strafferet, it- og teknologiforståelse inkl. AI, informations- og cybersikkerhed, dataetik, herunder privatlivets betydning for tillid og demokrati, civilsamfund og borgerperspektiv. Både Justitia, IDA, Advokatsamfundet og IMR stiller gerne eksperter til rådighed. Tillige anbefales det at inddrage DataEtisk Råd. Til **sekretariatsbetjening** anbefales embedsmænd fra Justitsministeriet, Digitaliseringsministeriet, Skatteministeriet og Socialministeriet.

Anbefalinger til resultater fra privatlivskommission

- 2- 3 delrapporter indenfor 24 måneder. Det er vigtigt, at der løbende ses resultater fra kommissionen.
- Hver delrapport præsenteres ved en offentlig høring i Folketinget. Bred offentlig debat er meget vigtig.

Principper bag dette fælles papir:

Privatliv er en forudsætning for frihed, demokrati og tillid

- Omfattende overvågning og oplevelsen af overvågning kan påvirke borgernes adfærd (selvcensur) og svække tilliden til offentlige myndigheder.
- Danskerne beskyttes bedst ved: Indsaml mindst muligt – om så få som muligt - opbevar så kort som muligt. Anonymiser mest muligt og opbevar data særskilt og sikkert.

Retssikkerhed og grænser for masseovervågning

- Menneskeretlige krav: Klar og præcis lovhjemmel, nødvendighed i forhold til en konkret og alvorlig trussel, proportionalitet, særligt ved masseindsamling.
- Retssikkerhedsmekanismer: Åbenhed og gennemsigtighed, borgernes mulighed for indsigt og uafhængigt tilsyn og reel klageadgang, domstolskontrol og klar skelnen ved brug af AI mellem målrettede og generelle indgreb og klarhed over hvordan og til hvad data faktisk bruges.

Fælles papir fra Justitia, IDA, Advokatsamfundet og Institut for Menneskerettigheder i forbindelse med møde i Retsudvalget torsdag den 19. februar 2025.